

Психологічні бар'єри:

- високий рівень стресу;
- невпевненість у власних навичках;
- висока фізична втома.

Етапи ефективної адаптації цивільних водіїв

Теоретична підготовка - охоплює конструкцію тралів, технічні характеристики, правила розподілу маси, тактичні вимоги, алгоритми безпеки.

Симуляційне навчання - дає змогу відпрацювати маневреність, поведінку техніки при різних навантаженнях, аварійні ситуації.

Практична підготовка - маневри без вантажу, навчальні марші під навантаженням, відпрацювання повного циклу завантаження й перевезення бронетехніки.

Психоемоційна підтримка - тренінги стресостійкості, моделювання реальних бойових сценаріїв, робота з психологом.

Очікувані результати впровадження комплексної підготовки

- скорочення терміну адаптації на 30–40%;
- зниження аварійності до 25–35%;
- підвищення ефективності військових перевезень;
- збільшення ресурсу техніки.

Таким чином, адаптація цивільних водіїв до керування тралами є багатокомпонентним процесом, що охоплює технічну, психологічну та організаційну складові. Ефективне навчання забезпечує підвищення безпеки, швидкості та надійності логістичного забезпечення військових формувань.

УДК 629.362

Шаповал А.Ю., Київський інститут Національної гвардії України

Ніконенко А.М., Київський інститут Національної гвардії України

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ ЗДАТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДО ВОДІННЯ БОЙОВИХ МАШИН У СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ

Формування початкових навичок водіння бойових машин в умовах підвищеного ризику є одним із найважливіших етапів професійної підготовки майбутніх офіцерів. Цей процес не обмежується лише технічним навчанням, а передбачає комплексний підхід, що поєднує теоретичні знання, практичні справи та психологічну стійкість. Водій бойової машини має бути готовим діяти в умовах невизначеності, під час стресових факторів та у складних дорожніх і тактичних ситуаціях. Саме тому навчання будується на поступовому

ускладненні завдань, від базових операцій до відпрацювання маневрів у реалістичних бойових сценаріях.

Першим кроком є засвоєння теоретичної бази, яка створює основу для подальших практичних дій. Військовослужбовці повинні детально ознайомитися з конструкцією бойової машини, її системами управління, двигуном, трансмісією та особливостями експлуатації в різних кліматичних умовах. Теоретичний блок також охоплює основи екстремального водіння: рух на слизьких поверхнях, подолання заносу чи знесення, вибір оптимальної траєкторії та тактику керування у різних місцевостях та ситуаціях. Важливим є розуміння режимів роботи машини, правильного використання зчеплення, коробки передач та способів гальмування.

Далі йде практична підготовка, яка починається з роботи на тренажерах. Це дозволяє відпрацювати базові рухи без ризику пошкодження техніки чи створення аварійних ситуацій. Курсанти навчаються правильному положенню за кермом, роботі педалями та важелями, а також діям у випадку відмови систем чи необхідності екстреного запуску. Після цього відбувається перехід до водіння в нормальних умовах: рух по асфальту та ґрунтових дорогах, засвоєння габаритів машини, виконання вправ із паркування, руху заднім ходом та подолання простих перешкод. Ключовим етапом є відпрацювання навичок у екстремальних умовах. Тут водій вчиться контролювати машину на слизьких дорогах, застосовувати техніку екстреного гальмування без системи ABS, стабілізувати рух при заносі та використовувати прийоми для проходження складних поворотів. Особливе значення має подолання бездоріжжя: рух по бруду, піску, снігу чи глибокій колії, а також використання прийому «розгойдування» для виходу з пастки. Важливим є навчання об'їзду раптових перешкод на швидкості та форсування водних перешкод.

Не менш значущим є розвиток навичок маневрування та швидкості прийняття рішень. Водій має вміти швидко реагувати на зміну обстановки, виконувати оперативні маневри, відпрацьовувати спеціальні прийоми тактичного водіння, включно з різкими розворотами в обмеженому просторі. Це формує здатність діяти ефективно навіть у критичних ситуаціях, коли секунди вирішують результат.

Окремо слід виділити психологічну підготовку. Водій бойової машини повинен навчитися контролювати емоції, діяти зібрано та впевнено під час шумових і світлових ефектів, несподіваних команд чи обмеженої видимості. Тренування спрямовані на розвиток стресостійкості, концентрації уваги та координації, що дозволяє своєчасно виявляти небезпеку та планувати дії.

Критеріями сформованих початкових навичок є здатність майбутніх офіцерів впевнено виконувати базові операції у складних умовах, контролювати

машину при заносі, швидко реагувати на раптові перешкоди та дотримуватися тактичних вимог водіння. З метою забезпечення достатнього рівня практичної підготовки, яка включає тривалі заняття на тренажерах та імітацію водіння в різній місцевості.

Таким чином, формування початкових навичок водіння бойових машин в екстремальних умовах є багатокomпонентним процесом, який поєднує технічну грамотність, практичну майстерність, психологічну стійкість та тактичне мислення. Лише комплексний підхід дозволяє підготувати водія, здатного діяти ефективно, безпечно та результативно в умовах сучасного бою.

УДК 623.437

Шуклін М.В., курсант, Київський інститут Національної гвардії України.

ОЦІНКА БОЄЗДАТНОСТІ БРОНЬОВАНИХ МАШИН

Низка керівних документів загальнодержавного та відомчих значень зазначає про підтримання на належному рівні чи підвищення боєздатності ЗСУ та інших військових формувань, утворених відповідно до законів держави.

Відповідне поняття боєздатності використовується не лише відносно підрозділів, а й до військової техніки.

Стан, що визначає ступінь підготовленості військової техніки до використання за призначенням при виконанні бойових задач називається боєготовністю військової техніки. Боєготовність військової техніки характеризується:

- боєздатністю;
- надійністю;
- наявністю підготовленого розрахунку;
- наявністю бойового комплекту;
- наявність засобу транспортування;
- укомплектованістю ЗПІ та експлуатаційної документації;
- часом переведення в повну бойову готовність.

Так, науковою літературою визначається, що основною складовою боєготовності військової техніки є їх боєздатність.

На сьогоднішній день оцінка боєздатності військової техніки визначається як:

– здатність військової техніки функціонувати з параметрами, які встановлені експлуатаційними показниками;

– стан техніки, що може забезпечити виконання завдань за призначенням у визначений час.